PERSMAP

UN-TOUCHABLE

Reizende tentoonstelling over UNESCO en de toekomst van Immaterieel Cultureel Erfgoed

Wereldwijd zijn er
zo'n vijfduizend inheemse bevolkingsgroepen
die het gevoel hebben dat hun taal, cultuur, woongebied en leven
bedreigd worden door de moderniteit.

Als we in overweging nemen dat elke inheemse bevolkingsgroep
naast een eigen taal
ook beschikt over een eigen kennissysteem, omgevingsgebonden wetenschap,
traditionele medische kennis en filosofie,

dan kunnen we stellen dat
voor het eerst in de menselijke geschiedenis,
het totaal van de menselijke kennis
wellicht aan het afnemen is.

(Jay Griffiths,in : *PIP PIP*)

AANDACHT! AANDACHT! ICE smelt weg als ijs voor de zon…

Overal in de wereld spelen we muziek, zetten feesten op, koken lievelingsrecepten, vertellen verhalen, maken arts & crafts,… Zo veel dingen uit onze dagdagelijkse cultuur die we zomaar doen en kennen. Je kunt ze niet vastpakken en aanraken, daarom noemen we ze immaterieel cultureel erfgoed. Maar kun je ze ‘aantasten’??!

De voorbije eeuw toonde alvast dat immateriële cultuur zeker niet ‘un-touchable’ is. Wel integendeel. Vandaag verdwijnen heel wat tradities sneller dan ooit; onder druk van globalisering, massa-toerisme, milieu-problemen, oorlogen... Elke maand sterven twee talen op de wereld een stille dood, ieder jaar nemen duizenden machines ons handwerk over en de kookkunsten komen tegenwoordig kant en klaar uit de supermarkt.

Face it: ons immaterieel cultureel erfgoed balanceert op het randje van de afgrond.
Hoe komt dat en wat kunnen we eraan doen?

Dat - en véél meer - ontdek je in de expositie UN-TOUCHABLE.
Over UNESCO en de conventie voor de bescherming van immaterieel cultureel erfgoed.

UNESCO on ICE

Op 23 januari 2006 maakte UNESCO bekend dat 30 landen de Conventie voor de bescherming van immaterieel cultureel erfgoed (2003) hebben geratificeerd. Dat betekent dat de conventie internationaal in werking treedt op 20 april 2006. Deze jongste UNESCO conventie voor erfgoed is een mijlpaal voor het werelderfgoed en voor de culturele diversiteit in de wereld. Het wil ook een belangrijke erkenning zijn voor het cultureel patrimonium van het Zuidelijk deel van de wereld. In 1972 was er uiteraard al de beroemde conventie en bijhorende lijst van bedreigd werelderfgoed die monumenten beschermt. Het werd echter snel duidelijk dat de meeste van die monumenten vooral in de Noordelijke helft van onze wereldbol liggen. De rest van de wereld bezit immers minder ‘stenen’ tradities. Zij kennen een levendige immateriële cultuur. Daarom zet UNESCO nu dit immaterieel cultureel erfgoed vooraan op de agenda.

EXPO UN-TOUCHABLE

België haalde de timing niet om bij die eerste 30 landen te horen die de UNESCO- conventie ondertekend hebben. Maar dat betekent niet dat we in Vlaanderen de conventie onopgemerkt voorbij zullen laten gaan!
Op initiatief van tapis plein vzw, een jong projecthuis voor actueel erfgoed, werd het afgelopen jaar een ruim samenwerkingsverband opgezet met het VCV en een groot aantal partners uit het Vlaamse veld voor volkscultuur om een reizende expositie ineen te boksen die jong en oud wil sensibliseren omtrent culturele diversiteit en immaterieel cultureel erfgoed.

Het resultaat is UN-TOUCHABLE, een tentoonstelling boordevol info, met een grote mond en 1001 vragen die ons geweten prikkelen! Wat zijn de gevaren voor ICE, wat doet UNESCO allemaal voor ons erfgoed en hoe kunnen we zélf een verschil betekenen? Via voorbeelden van dichtbij huis en uit de wijde wereld surft de tentoonstelling met een wakkere blik door de UNESCO Conventie. De opzet is zo veel mogelijk mensen -maar in het bijzonder jongeren van 10 tot 18 jaar- te informeren en bewust te maken van het fragiele bestaan van volkscultuur en immaterieel erfgoed in onze wereld waar vandaag globalisering en de Vrije Markt welig tieren.

Vorm en inhoud van deze expositie over volkscultuur spelen vrolijk maar doordacht op elkaar in. De expositie volgt het format van een reuzen-ganzenbord, volkscultuur van bij ons dus, in een frisse hedendaagse look met dito pionnen en dobbelsteen. Een speelse en interactieve invulling van de tentoonstellingselementen, met kijk- en luisterboxen, een computerboodschap aan de minister voor cultuur, een ICE-elektrospel maar ook heel wat informatief tekstmateriaal zorgen voor gevarieerde info op maat van elke bezoeker. De actuele leefwereld van Vlaamse jongeren vandaag (feestgewoontes, mode, internet...) vormt de insteek om de brug te slaan naar tradities uit de tijd van toen en vanuit de hele wereld. De Vlaamse fotograaf Mich Vandenberghe biedt ons dan weer een artistieke blik op het thema. Het geheel is een meerlagige expositie die elke leeftijd een boeiende en leerrijke ervaring biedt.

PRIKKELENDE WORKSHOP & PUBLICATIE

In de aanloop naar de tentoonstelling reisde het team van tapis plein heel Vlaanderen rond om te weten te komen hoe jongeren vandaag denken over volkscultuur en immaterieel erfgoed. En dat was niet min...

Als het van de meeste jongeren afhangt, moeten we het allemaal maar gewoon laten gebeuren. Het volk maakt de Markt en de Markt maakt de volkscultuur... Andersgezegd: over 50 jaar consumeren we met zijn allen cola, fastfood en the American way of life. Reden te meer om met volle overtuiging dit project UN-TOUCHABLE door Vlaanderen te laten reizen! Er is werk aan de winkel...

De vragen en reacties van het jonge volkje vind je terug in de tentoonstelling als prikkelende kanttekeningen. Bovendien werd een aanbod van workshops voor kinderen en jongeren ontwikkeld vanuit de ervaringen tijdens deze experimentele rondreis. In de educatieve workshop die bij de tentoonstelling aangeboden wordt, ontdekt de groep spelenderwijs de wondere wereld van volkscultuur langs het parcours van het ganzenspel vol dreigende gevaren en reddingsoperaties voor ICE.

En dan is er nog de rijk geïllustreerde publicatie (i.s.m. UNESCO PLATFORM VLAANDEREN) met achtergrondinformatie, kritische noten, lestips, literatuur- en websuggesties waardoor je nog méér te weten kan komen over UNESCO en immaterieel erfgoed na een tentoonstellingsbezoek of als je de tentoonstelling hebt moeten missen!

PRAKTISCH

De expositie UN-TOUCHABLE is in 2006 te zien in
Dendermonde (Stadhuis, 24 februari tot 12 maart) ° première vrijdag 24 februari om 18u30,
Brugge (Museum voor Volkskunde, 1 april tot 23 april),
Brussel (Hoofdstedelijke Openbare Bibliotheek, 2 mei tot 27 mei)
Antwerpen (Bibliotheek Permeke, 17 juni tot 23 juli)
en reist daarna tijdens het schooljaar 2006-2007 doorheen Vlaanderen op aanvraag.

Workshops op reservatie: duur anderhalf uur, maximum 25 personen, 50 euro per workshop.

publicatie
De publicatie is gratis te verkrijgen bij een bezoek aan de expositie. Ze kan op aanvraag ook tegen verzendingskosten worden toegestuurd.

De expo UN-TOUCHABLE reist tijdens schooljaar 2006-2007 (op aanvraag) langs bibliotheken, cultuurcentra en andere enthousiaste huizen.

Méér info ?
www.un-touchable.be
tapis plein vzw 0473 38 19 07 - info@tapisplein.be - www.tapisplein.be

UN-TOUCHABLE is een initiatief van tapis plein vzw.
Het project kwam tot stand met de steun van de Vlaamse Overheid,
i.s.m. Vlaams Centrum voor Volkscultuur, De Vlaamse Unesco Commissie, Unesco Platform Vlaanderen, Sportimonium, Universiteit Antwerpen, Huis van Alijn, Museum voor Volkskunde Brugge, Volkskundemuseum Antwerpen, Openluchtmuseum Bokrijk, AMSAB.

tapis plein vzw

Tapis plein vzw is een projecthuis voor actueel en alledaags erfgoed. Een pittig collectief dat u verrast met creatieve acties in het straatbeeld, ondeugende voetnoten en knipogen bij de feiten, stukjes geschiedenis die wellicht nooit de boeken zullen halen. Diep uw gevleugelde herinneringen op, haal die 8mm-filmpjes uit de frigo en veeg uw gekoesterde kiekjes van het dressoir. Want tapis plein is altijd en overal op zoek naar Uw verhaal!

Tapis plein ontwikkelt projecten die op een frisse en experimentele wijze het erfgoed ontsluiten voor een breed en wisselend publiek. Ze zet projecten op in samenwerkingsverband met erfgoedpartners of op eigen initiatief.

Jongeren aan het woord over het beschermen van immaterieel cultureel erfgoed:

Zolang er iemand is die ermee bezig is, okay, maar iets in leven houden dat eigenlijk al verdwenen is, no way! We gaan toch geen plastieken processies organiseren zeker!

Het is dom iets te willen beschermen. Alles verandert toch door de eeuwen heen?

We moeten ons geen zorgen maken… Wij weten nu toch ook wat ridders zijn en hoe het er in de middeleeuwen aan toe ging? Daarom moeten we toch nog niet als ridders rondlopen vandaag.